

**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Articulus II. vtrum hoc ei conueniat secundum quod homo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

Fulgens.
Cyril.
Epiphani.
Hilar.

& Fulg. de Fide ad Pet. c. 2. & Cyril. dialog. 1. de Trin. A
non longe à principio. clarius lib. 12. Theaur. ca. 10.
Epiphani. in Ancor. Hilar. lib. 9. de Trin. in princip.

Vnde etiam constat hanc rationem, vel munus
mediatoris idem omnino esse in præsentia materia
cum munere Redemptoris, quod in Christum per-
fectissime conuenire, ipsiusque proprium esse, supra
factis ostensum est: cum de Christi satisfactione, &
merito ageremus. Et ideo plura hoc loco addere non
est necesse. Et ad hoc munus etiam mediatoris spe-
ctant, quæ de Christi oratione, & pro nobis interces-
sione diximus. Nam in hoc etiam perfectissimam ra-
tionem mediatoris habuit: Accedit enim per semetipsum
ad Deum ad interpellandum pro nobis. Huc denique spe-
ctant, quæ de illius sacerdotio, & potestate ad feren-
das leges diximus. Nam quatenus summus sacerdos
est, pro hominibus est constitutus in ijs, quæ sunt ad
Deum, quatenus vero est legislator proposuit nobis
conditiones pacis, & fœderis, ac media necessaria, ut
amicitiam cum Deo ineamus: propter quod Malac-
3. dicitur Angelus testamenti. 2. ad Heb. 9. & 12. Media-
tor noui testamenti appellatur.

Malach. 3.
Heb. 9. & 12.

Secundo colligitur ex dictis, quamquam hæc per-
fecta ratio mediatoris Christi sit propria, quamdam
tamen participationem eius, seu mysterium tam
Angelis, quam hominibus communicari. Et hoc
modo alios etiam posse mediatores appellari. Nam
sicut Christus est lux vera, quæ illuminat omnem homi-
nem & nihilominus ipse dixit discipulis suis: vos estis
lux mundi; & sicut ille est pastor bonus & verus ma-
gister, & tamen alios constituit Doctores, & Pasto-
res: ita ipse est mediator perfectus, & nihilominus a-
lios vult esse mediatores, vel ut Paulus vocat adiu-
tores. 1. Cor. 3. Hoc igitur modo Angeli sancti dici pos-
sunt mediatores inter nos, & Deum. Primo quidem,
quia pro nobis orant, nostrasque orationes Deo offe-
runt. Secundo, quia nos custodiunt, & à malo auer-
tunt, & ad bonum aliquo modo disponunt, ut con-
stat ex c. Tobie 12. Daniel. 10. Pf. 90. Zachar. 1. Matth.
18. Apo. 8. & ita loquitur Diony. 4. c. de diuin. nomin.

1. Cor. 3.

Tob. 12.
Dan. 10.
Pf. 90.
Zach. 1.
Matth. 18.
Apo. 8.
Apo. 5.

Deinde Sancti etiam beati, & cum Christo regnan-
tes, possunt aliquo modo dici mediatores nostri,
quia pro nobis orant, & intercedunt, nostrasque ora-
tiones Deo representant, iuxta illud Apo. 5. Habentes
phialas aureas, plenas odoramentorum, quæ sunt orationes
Sanctorum. De quare, quoniam propriam disputati-
onem requirit, alius erit commodior dicendi locus.

Ioan. 4.
& 17.
Bernard.

Solum est hic obseruanda differentia inter Chri-
stum, & alios Dei deprecatores. Nam ipse per seipsum
accedit, alij per ipsum, eiusque merito nixi, & fundati:
quia nemo venit ad Patrem nisi per me ipsum. Ioan. 4. nec
petere debet, nisi in nomine eius, Ioan. 17. Et propter
ea dixit Bernard. in ser. super illa verba, Signum magnū
apparuit in celo, esse Virginem mediatricem, ad me-
diatorē ipsum. Denique sacerdotes, & ministri Chri-
sti, dici possunt aliquo modo mediatores, quia in-
tercedunt inter Deum, & populum, & homines di-
sponunt, eisque applicant Christi redemptionem tan-
quam mysteriorum Dei dispensatores, & hoc modo
Moyse dicitur medius inter Deum & populum, Deu. 5.
vbi hic exponit D. Tho. ad 1. & eodem modo dicitur
ad Gal. 3. Lex data per Angelos in manu mediatoris, scilicet
Moyse, ut sentit Cyril. Alex. lib. 13. Theol. c. 10. in-
dicat. Greg. Naz. orat. 6. coram Greg. Nyf. Et iuxta
hæc interpretandus est Aug. 2. lib. contra Parmen.
c. 8. vbi negat Paulum, vel Apostolos esse mediato-
res, sed solum Christum. Intelligit enim de media-
tore perfecto: non excludit tamen ministros, qui dū
pro Christo legatione funguntur, ut homines Deo
reconcilient. 2. ad Cor. 5. secundarij, seu ministeria-
les mediatores dici possunt, ut diserte docuit Cyril.
Alexand. lib. 12. Theol. ca. decimo. Et ex his lo-
cutiones etiam argumentorum relin-
quuntur expositæ.

Deu. 5.
D. Thom.
Gal. 3.
Cyril. Alex.
Greg. Naz.
August.

2. Cor. 5.

Utrum Christus secundum quod homo; sit mediator
Dei & hominum.

D secundum sic proceditur. Videtur, quod
Christus non sit mediator Dei, & hominum, 3. d. 19. art. 1.
secundum quod homo. Dicit enim Aug. 2. in 1. 2. d. 4. c. 1.
lib. contr. Fel. cianum: Vna est Christi persona, 41. art. 1. c. 1.
nec mediatoris dispensatione submotus, aut Dei tantum dicitur, 41. art. 1. c. 1.
aut hominis filius, sed non est Dei & hominis filius secundum, 41. art. 1. c. 1.
dum quod homo, sed simul secundum quod Deus & homo. Er. 1. d. 1. c. 1.
go neg. dicendum est, quod sit mediator Dei & hominum so- 1. d. 1. c. 1.
lum secundum quod homo. 1. d. 1. c. 1.

2. Præterea, sicut Christus, in quantum est Deus, conuenit
cum Patre & Spiritu Sancto, ita in quantum est homo, con-
uenit cum hominibus. Sed propter hoc, quod in quantum est
Deus, conuenit cum Patre & Spiritu Sancto, non potest dici
mediator, in quantum est Deus: quia super illud. 1. ad Timot.
2. Mediator Dei & hominum, &c. dicit Glossa. In quantum
est Verbum non mediatur: quia aequalis est Deo, & Deo aequalis
Deum, & simul vnus Deus. Ergo etiam in quantum est homo, li. 10. c. 1.
potest dici mediator, propter conuenientiam quam cum ho-
minibus habet. 1. d. 1. c. 1.

3. Præterea, Christus dicitur mediator in quantum recon-
ciliat nos Deo: quod quidem fecit auferendo peccatum, quod
nos separabat à Deo. Sed auferre peccatum conuenit Christo
non in quantum est homo, sed in quantum est Deus. Ergo
Christus, in quantum est homo, non est mediator, sed in quan-
tum est Deus.

Sed contra est, quod August. dicit * in lib. 9. de Cinit. Dei. 1. d. 1. c. 1.
Non ob hoc mediator est Christus, quia est Verbum: maxime non per hoc,
quippe immortale, & maxime beatum Verbum longe est à finem,
mortalibus miseris: sed mediator est secundum quod homo.

a. Respondeo dicendum, quod in mediatore duo possumus
considerare. Primo quidem: rationem medi; secundo officium
coniungendi. Est autem de ratione medi, quod dicitur ab vitro-
que extremorum: coniungit autem mediator per hoc, quod ea,
quæ vnus sunt, deferat ad alterum. Neutrum autem horum
potest conuenire Christo, secundum quod Deus, sed solum se-
cundum quod homo. Nam secundum quod Deus, non differt à Pa-
tre & Spiritu Sancto in natura & potestate domini. Nec et-
iam Pater, & Spiritus Sanctus aliquid habent quod non sit
fili;: ut sic possit id, quod est Patris vel Spiritus sancti, quasi
quod est aliorum, ad alios deferre. Sed virtus que conuenit ei,
in quantum est homo: quia secundum quod est homo, differt, &
à Deo in natura, & ab hominibus in dignitate & gratia &
glorie. In quantum etiam est homo, conuenit ei coniungere
homines Deo, præcepta, & dona Dei, hominibus exhibendo,
& pro hominibus Deo satisfaciendo, & interpellando. Et ideo
verissime dicitur mediator, secundum quod homo.

b. Ad primum ergo dicendum, quod si subtrahatur diuina
natura à Christo, subtrahetur per consequens ab eo singularis
plenitudo gratiarum, quæ conuenit ei, in quantum est vni-
genitus à Patre: ut dicitur Ioan. 2. Ex qua quidem plenitudi-
ne habet, ut sit super omnes homines constitutus: & propin-
quius ad Deum accedens.

Ad secundum dicendum, quod Christus secundum quod
Deus, est per omnia aequalis Patri: sed etiam in humana na-
tura excedit alios homines. Et ideo secundum quod homo po-
test esse mediator, non autem secundum quod Deus.

Ad tertium dicendum, quod licet auctoritatis peccatum
auferre conueniat Christo secundum quod est Deus, tamen sa-
tisfacere pro peccato humani generis conuenit ei, secundum
quod est homo. Et secundum hoc dicitur Dei & hominum me-
diator.

COMMENTARIUS.

Respondet D. Tho. Christum non posse dici mediatorum ut Deum, sed ut hominem, quod satis dilucide in articulo probat. In cuius expositione plura hoc loco dicere non oporteret, nisi corrigendi essent hæretici huius temporis, qui imperite satis de Christo mediatore loquuntur. Quidam enim ex eis affirmant humanitatem fuisse mediatricem. Alij diuinitati, vel Christo, ut Deo hoc munus tribuunt: ut referunt Canis. li. 1. de corruptel. verb. Dei in processu, & Robert. Bellar. to. 1. controu. li. 1. de Christo mediatore, ubi fuit contra hos hæreticos disputat. Si tamen præ oculis habeantur principia supra posita, q. 16. de communicatione idiomatum, non oportebit hoc loco immorari, sed veras propositiones colligere, quæ ex dictis principiis facile elici possunt.

Primo ergo dicendum est, hunc hominem Christum esse mediatorem Dei, & hominum. Hæc est de fide, ut patet ex dictis artic. præc. & habetur expressè 1. ad Tim. 2.

Secundo, hinc sequitur absolute, & simpliciter concedi posse, & debere Verbum, & Deum esse mediatorem Dei, & hominum: quia quod absolute dicitur de homine Christo, dicitur per communicationem idiomatum de Verbo, & Deo præsertim, ubi nihil est, quod repugnet, ut reuera contingit in hoc prædicato. Mediator. Deniq; Verbum & Deus absolute dicitur Redemptor, & Pontifex noster, & pro nobis suum sanguinem effudisse, ut in superioribus sæpe dictum est, & satis expresse habetur Act. 2. 1. ad Cor. 2. ad Philip. 2.

Tercio dicendum est, eum, qui est mediator, & exercuit opera mediatoris, esse Deum hominem, ita ut principium quod talium operum sit Deus, seu hic homo, formale autem principium quo exercuit opera mediatoris, sit humanitas. Hæc est mens D. Tho. hic & omnium Theolog. in 3. dist. 19. & August. locis statim citandis. Et probatur facile prior pars, nam in Christo ratum est vna persona diuina, quæ est Deus & homo, sed esse mediatorem est proprium munus persone, quia illius est operari tanquam principium quod. Deinde supra variis locis, præsertim quæst. 1. artic. 2. late ostensum est, non potuisse Christum esse perfectum Redemptorem, & satisfactorem, nisi esset diuina persona, à qua valor satisfactionis, & perfecta iustitia originem traxit, sed hoc idem est munus perfecti mediatoris, ergo. Altera vero pars probatur præter rationem D. Thom. quia actiones mediatoris, quæ sunt mereri, satisfacere, sacrificium offerre, interpellare, dicuntur habitudinem ad personam superioris nature, & voluntatis: ergo formale principium talium operationum non potest esse diuinitas, ut in superioribus etiam ostensum est: ergo formale principium, per quod conuenit Christo munus mediatoris, non potest esse diuinitas, sed humanitas.

Quarto, consequenter fit, neq; diuinitatem, neq; humanitatem in abstracto posse dici mediatorem seu mediatricem. Probatur, quia neq; diuinitas, neq; humanitas meretur, nec satisfacit. Item neutra illa-

A rum supponit pro persona, quæ est Deus & homo: humanitas præterea per se non est sufficiens ad munus mediatoris, quia per se non potest satisfacere Deo de rigore iustitiæ: cum ex vi suæ significationis dignitatem personæ diuinæ non includat: diuinitas vero nec proprie est principium quod, nec quo operum mediatoris, ergo in rigore, & proprietate sermonis non potest dici mediator.

Quinto, Deus, aut Verbum, in quantum Deus non potest dici mediator, ut recte hic D. Tho. docet cum Aug. lib. 10. confess. c. 43. & ser. 11. de verbis Apostoli, & lib. 2. de gratia Christi. cap. 28. Quibus locis ad hoc comprobandum ponderat, ideo Paul. 1. ad Timo. 2. dixisse: *Vnus mediator Dei & hominum homo Christus Iesus*, ut indicaret Christum non Deum, sed ut hominem esse mediatorem. Et ratio ex dictis est aperta: nam quæ conueniunt Christo, per humanam naturam, non possunt dici de Christo, aut Deo cum reduplicatione, seu determinatione diuinitatis, quia hæc ipsa reduplicatio contrarium significat, scilicet, tale prædicatum in diuinitate, seu per diuinitatem ut per formam Christo conuenire, ut in dicta quæst. 16. ostensum est.

Sexto hinc concluditur, Christum ut hominem, vel ut hunc hominem, includendo hoc suppositum in humanitate subsistens, esse mediatorem. Quod ex dictis satis constat.

b Indicat autem D. Thom. in solut. ad 1. breue dubium, scilicet an concedi possit, Christum in quantum Deum hominem, esse mediatorem. Et non respondet in forma, sed solum ait, cum Christus in quantum homo dicitur esse mediator, non excludi consortium diuinitatis ab humana natura, quia alias excluderetur gratia vnionis, ratione cuius humanitas habuit, ut potuerit esse principium operationum mediatoris. Ex hac vero doctrina colligitur propositionem illam habere cōuenientem sensum, & esse concedendam. Quia non est sensus illius, diuinitatem, & humanitatem esse formale principium harum operationum, sed dignitatem Dei, & naturam hominis necessarias fuisse, simulque conuenisse ad munus, & opera perfecti mediatoris: vnamquæque tamen modo sibi proportionato, naturam ut formale principium satisfactionis, & meriti: personam vero ut radicem, & fontem infiniti valoris, & dignitatis talis satisfactionis, & meriti in perfecto mediatore necessarij. Quo sensu dixit August. hom.

D de ouibus cap. 12. in tom. 9. Mediator Dei & hominum, quia Deus cum Patre, homo cum hominibus, non mediator homo præter deitatem, non mediator Deus præter humanitatem: diuinitas sine humanitate non est mediatix, neque humanitas sine diuinitate, sed inter humanitatem solam, & diuinitatem solam, mediatix est humana diuinitas, & diuina humanitas. Quæ posteriora verba minus propria sunt, & per priora sunt explicanda, abstractis enim vocibus, pro concretis vititur. Et propter eandem causam, dixit Leo Papa: *Si non esset Deus, non afferret remedium*, &c. Quæ cum multis aliis late supra tractauimus, q. 1. art. 2. Hæc igitur de Incarnatione ad incarnati Verbi, & augustissimi matris eius gloriam dicta sunt.

F I N I S.

